

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119269074
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119269074.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu A. H., N., so sídlom D. X, XXX XX Y., M.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol. s.r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Cimetisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému V. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. Y., XXX XX H. Y., o zaplatenie 556,03 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č.k. 5Csp/9/2020-103 zo dňa 30. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Kežmarok, č.k. 5Csp/9/2020-133 zo dňa 23. septembra 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II. a III..
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 137,03 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 137,03 eur od 29. 03. 2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 419 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 419 eur od 29. 03. 2019 do zaplatenia zamietá.

III. Žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 44 ods. 1, 2, 4, 9 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, 2, § 588 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že V. o poskytovaní verejných služieb č. N zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi stranami sporu, žalobca poskytol žalovanému ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi H. kartu. Predmetom zmluvy bol účastnícky program D. XX eur (s regulovanými EU cenami). Za neuhradené služby žalobca vyfakturoval žalovanému faktúry spolu na sumu 137,03 Eur. Z pokusu o pokonávku adresovanej žalovanému z 25.09.2017 vyplýva, že žalobca upozornil žalovaného, že voči

nemu eviduje splatnú pohľadávku, ktorá vznikla neuhradením riadne vyúčtovanej ceny za poskytnuté služby v sume 137,03 Eur a zároveň, že je povinný z dôvodu porušenia zmluvných povinností zaplatiť v prípade mimosúdneho vymáhania skutočné náklady, ktoré ho vyzval uhradiť s tým, že ak nebudú pripísané na účet spoločnosti najneskôr v posledný deň lehoty uvedenej v tomto liste, a to 04.11.2017, bude ju vymáhať súdnou cestou. Žalovaný na pokus o pokonávku nereagoval žiadnou úhradou. Výzvou na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby zo dňa 14.03.2019 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie splatnej pohľadávky. Žalovaný ani na túto výzvu žiadnym spôsobom nereagoval.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetný právny vzťah posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy ako aj Všeobecných obchodných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej boli žalovanému poskytované dohodnuté služby, pričom cenu služieb žalobcovi v plnom rozsahu žalovaný neuhradil. Žalobca si svoje povinnosti z predmetnej zmluvy plnil riadne a včas, preto dospel k záveru, že jeho nárok na zaplatenie ceny za poskytnuté komunikačné služby vo výške 137,03 Eur je opodstatnený a v tejto časti žalobe vyhovel. Žalovaný tým, že nezaplatil cenu za poskytnuté služby ani v dodatočnej lehote určenej žalobcom vo výzve na zaplatenie dlhu, dostal sa do omeškania dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty, teda 29.03.2019. Týmto dňom vznikol žalobcovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy, preto mu priznal nárok na úroky z omeškania v súlade s platnou právnou úpravou vo výške 5% ročne od 29.03.2019 do zaplatenia zo sumy 137,03 Eur. Žalobca sa ďalej domáhal aj zaplatenia zmluvnej pokuty v celkovej výške 419,- Eur vyplývajúcej z Dodatku k zmluve. Súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú žalobu v tejto časti. Navyše zmluvná pokuta mala byť písomne dojednaná ani nie v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ale v osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré sú predtlačené, a ktorých obsah žalovaný ovplyvniť nemohol. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Mal za to, že žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Žalovaný si ako spotrebiteľ zmluvnú pokutu osobitne nevyjednal vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým podmienkam. Zmluvné dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty tak súd prvej inštancie považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V spotrebiteľskej veci by nemal byť už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Uvedené zákonné ustanovenie ukladalo žalobcovi povinnosť zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb. Sankcionovanie žalovaného zmluvnou pokutou za porušenie povinnosti neuskutočniť žiaden úkon smerujúci k ukončeniu platnosti Zmluvy, resp. dodatku, nemožno hodnotiť inak ako odradzujúcu podmienku a postup, teda ako podmienku neprijateľnú a spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak teda odvodzuje žalobca ako dodávateľ svoj nárok na zmluvnú pokutu zo zmluvnej podmienky, ktorá nebola individuálne dohodnutá, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľa, t.j. zo zmluvnej podmienky ktorá je neplatná, nemožno žalobcovi priznať plnenie z takejto neplatne dojednanej zmluvnej podmienky, preto žalobu v časti žalobcom požadovanej zmluvnej pokuty v sume 419,- Eur s prísl. zamietol.

5. O trovách konania rozhodol tak, že v danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 556,03 Eur s prísl., pričom súd priznal žalobcovi len nárok na zaplatenie sumy 137,03 Eur s prísl. a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Úspech žalobcu tak predstavuje 24,64% a úspech žalovaného predstavuje 75,36%. Medzi pomerom úspechu žalobcu a jeho neúspechom, je rozdiel v jeho neprospech a žalovanému tak vznikol nárok na náhradu trov konania. Nakoľko si žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu žiadne preukázateľné trovy nevyplynuli, rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to proti výrokom II. a III.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Poukázal na to, že dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. V minulosti niektoré

súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprimerane vysokú a z dôvodu, že dohoda nezohľadňovala čas, kedy užívateľ prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Uvedené nedostatky odstránil a uviedol, že maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Poukázal na to, že Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje kedy došlo k porušeniu zmluvných povinností a výška zmluvnej pokuty sa postupne znižuje v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Účelom uzavretia dohody o zmluvnej pokute bolo zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nespĺnenie, reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinností. Uviedol, že žalovaný nebol žiadnym spôsobom povinný a ani ním nútený uzatvoriť dodatok k zmluve. Poskytnutie mobilného telefónu za zľavenú cenu bolo vo vzájomnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným kompenzované vernosťou žalovaného ako zákazníka. Zmluvnú pokutu je nutné posudzovať u hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej a reparačnej funkcie s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a vzájomne poskytnuté plnenia v rámci uzatvorenej zmluvy a dodatku. Mal za to, že dojednanie zmluvnej pokuty ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Namietal, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že žalovaný si mohol mobilný telefón kúpiť za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností. V súvislosti s týmto prípadom poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 172/2007, ako aj na obdobné rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej zamietavej časti tak, že zaviazá žalovaného na zaplatenie sumy 419,- Eur s prísl. a prizná žalobcovi náhradu trov konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

11. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

14. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti žalobcom požadovanej zmluvnej pokuty z dôvodu, že táto nebola individuálne dojednaná, bola uzatvorená v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s čím však v podanom odvolaní žalobca nesúhlasil a mal za to, že táto bola individuálne dojednaná a zohľadňovala výšku poskytnutej zľavy ako aj čas, kedy žalovaný prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd zaoberal otázkou platnosti dojednania regresívnej zmluvnej pokuty.

15. Vo vzťahu k zmluvnej pokute, odvolací súd uvádza, že zmluvná pokuta predstavuje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Funkcia zmluvnej pokuty spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nesplní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

16. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Dodatku k zmluve bez možnosti voľby jeho prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter tohto dojednania a jeho začlenenia v texte Dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. Táto skutočnosť vyvracia aj neustále opakované tvrdenia, že žalovaný mal možnosť voľby zobrať si mobilný telefón a s akým záväzkom. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Žalobca vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

17. Za nepochybné odvolací súd považuje, že odvolateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje.

18. Odvolací súd zdôrazňuje, že v žiadnom prípade teda nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvné pokuty sú dojednávané za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, či dodatkoch (pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/160/2017, sp. zn. 22Co/41/2017, sp. zn. 13Co/17/2019 a ďalšie). Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná, ako správne už poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednaní zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

19. K regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí mobilný telefón a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zľavy“ pri mobilnom telefóne a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje možnosť voľby, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproporčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, hlasovej a nehlasovej spotrebe, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy, opätovne aj so sadzbami DPH. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca mal popri tom ako operátor mnoho iných možností ako zabezpečiť prípadné „vrátenie výhod“ nedodržaním zmluvných povinností, či už odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou poskytnutia zľavy, odstúpením od kúpnej ceny zvýhodneného mobilného zariadenia, stanovením pomernej alebo pohyblivej zmluvnej pokuty a pod., pričom ekonomické a účtovné komplikácie nesmú prevažovať pred ochranou poctivých obchodných stykov, mravov a zvyklostí v podobe dodatočného účtovania DPH, či vymáhanie nárokov.

20. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

21. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať, teda moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch.

22. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nespochybňuje význam zmluvnej pokuty v občianskoprávných vzťahoch a ani nemá v úmysle chrániť bezbrehé a nezodpovedné správanie sa spotrebiteľov, avšak nezistil okolnosti, ktoré by ho prinútili zmeniť názor, ktorý bol vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach s obdobnými nárokmi zo strany súdov prvej inštancie, ale aj zo strany odvolacích súdov, napríklad aj ohľadne čiastočne regresívnej zmluvnej pokuty. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol žalobcu v časti požadovania zaplataenie zmluvnej pokuty.

23. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

24. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplyvajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).